

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujeje izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SCOVENECE

Bollettino No 1085 Due navi nemiche affondate 11 velivoli nemici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:
Nel corso di un attacco notturno contro il porto di Bona, velivoli da combattimento germanici hanno colato a picco una petroliera e danneggiato un mercantile di medio tonnellaggio. Civitavecchia, Palermo, Sassari e varie altre località della Sardegna, sono state ieri obiettivo di bombardamento aerei nemici; sono segnalate vittime tra la popolazione e danni agli abitati specie a Civitavecchia. Nove apparecchi venivano distrutti dalle artiglierie contraeree della Sardegna, due da quelle di Palermo. Sulle coste orientali della Sardegna nostri cacciatori, intercettata una formazione avversaria, abbatterono due bimotori.

Nelle incursioni, di cui da notizia il bollettino odierno, si depolarono le seguenti perdite tra la popolazione civile: A Civitavecchia 29 morti e 150 feriti; a Sassari e provincia 14 morti e 40 feriti; a Catterina (Nuoro) 3 morti; non ancora accertato il numero delle vittime di Palermo.

Vojno poročilo št. 1085 Dva sovražna parnika potopljena 11 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Pri nočnem napadu na pristanišče v Boni so nemška bojna letala potopila eno petrolejsko ladjo in neko srednjeveliko trgovsko ladjo.

Civitavecchia, Palermo, Sassari in razni drugi kraji v Sardiniji so bili včeraj cilj sovražnih bombnih napadov; med civilnim prebivalstvom so nastale žrtve in škoda na zgradbah zlasti v Civitavecchia.

Protiletalsko topništvo je sestrelilo 9 letal na Sardiniji in dve v Palermo.

Na vzhodnih obalah Sardinije so naši lovci prestregli neko sovražno lovsko skupino in sestrelili dve motorni letali.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1085:

Pri napadih, omenjenih v današnjem vojnem poročilu, je obžalovati naslednje žrtve med civilnim prebivalstvom: v Civitavecchia 29 mrtvih in 150 ranjenih; v Sassariju in pokrajini 14 mrtvih in 40 ranjenih; v Santi Caterini (Nuoro) 3 mrtvi. Število žrtev v Palermo še ni ugotovljeno.

Vladar in Vladarica med prizadetim prebivalstvom

Civitavecchia, 15. maja. AS. Malo po sovražnem letalskem napadu sta Nj. Vel. Vladar in Vladarica nenadoma prispela v mesto Civitavecchia kjer ju je sprejelo prebivalstvo z vročimi izrazi vdanosti.

Iz odredbenega lista PNF

Rim, 15. maja. AS. Uradni list fašistič. stranke objavljajo: Fašisti Bartolomeo Lanzolla, član vodstva fašja v Cassano Murge (Bari), Pietro Annunzio Lantini, zaupnik krajevne fašistične skupine v Bergamu, Angelo Amezzan, poveljnik oddelka v Zoldo (Belluno), Erminio Mancione, poveljnik oddelka v Chietiju, so junosko padli v bojih.

Osrednje disciplinsko sodišče, kakor ga do loča člen 31. strankinih pravil, je sestavljeno takole: predsednik general Alessandro Tara-

Proračun za vojsko, mornarico in letalstvo Senat je izkazal čast italijanskim Oboroženim Silam ter z vzklikom sprejel proračune vojnih ministrstev

Rim, 15. maja. AS. Pod vodstvom predsednika senata, grofa Suarda, se je sešla komisija za oborožene sile, da bi pretresla in odobrila proračun za vojsko, mornarico in letalstvo. O prvem proračunu je spregovoril senator Gaetano Zoppi, da bi izrekel pohvalo čudovitim bojevnikom in bratski pozdrav mestom, prizadetim po nasprotnikovem napadu. Nato je na kratko razpravljalo o protiletalski obrambi. Poročevalca o proračunu mornarice in letalstva nista govorila. Giuria, poročevalec o proračunu za vojsko, je izrekel zaupanje v junosko vedenje vojakov, o katerem so pred kratkim bili dani novi in svetli dokazi. Slava njim in njihovem veličastnemu poveljniku! Govornik je nato od vlade zahteval nekaj pojasnil o n. pr. prava za obrambo svetih tal domovine. Na koncu je povabil predsednika, naj predlaga, da se proračun sprejme z vzklikom.

Tuji glasovi o junaških italijanskih borbah v Afriki

Stockholm, 15. maja. AS. List »Stockholms Tidning« je v vrsti člankov svojega rim. dopisnika o Italiji prinesel tudi članek, v katerem je poudaril pomen, jasnost in stvarnost izjav, katere je na radiju dal general Ambrosio. List dalje poudarja, da je dal italijanski vojak v tej vojni dokaz o nespornem junaštvu in odpovedi tudi v prav obupnih položajih. List poudarja dalje koristi, ki jih je imela Japonska iz trdovratnega in dolgotrajnega odpora osi v Tuniziji, kajti Japonci so lahko v miru dovršili svoje priprave na južnem delu Tihga morja.

Bukarešta, 15. maja. AS. Tudi vsi romun. listi so posvetili obširne članke junaštvu italijansko-nemških čet, ki so se bile v Tuniziji. In z visokim duhom vojaškega tovarštva, piše med drugim »Vintaze«, so italijanski in nemški generali sklenili deliti usodo ujetnikov z možmi, ki so poslušali njihove zapovedi in so dali svetu zgled sijajnih vojaških vrlin, ko so se vztrajno upirali dvajsetkrat močnejšim nasprotnikovim silam. Dejanja, kakor so ta, so možna le pri ljudeh, v katerih živi globoka zavest. Listi so z velikimi poudarki objavili tudi vsebino govora, ki ga je imel general Ambrosio na italijanskih radijskih postajah.

Stockholm, 15. maja. AS. List »Dagens Nyheter« se v dolgem dopisu iz Rima bavi s čustvi italijanskega naroda ob dogodkih na tuniškem

bojišču. Italijansko ljudstvo, piše člankar, se popolnoma zaveda, da os v Tuniziji ni imela druge naloge kakor zavržati in zato zadnji dogodki niso pomenili presenečenja. Pokazalo se je, in to je treba posebej poudariti, da so se italijanski vojaki v Tuniziji borili dobesedno prav do zadnjega naboja, brez posebnih možnosti, da bi dobili etrelovo in vodo. Vse to je sprožilo v italijanskem ljudstvu pravo ganotje, saj je narod videl, da so se v Afriki vnovič potrdila njegova slavna vojaška izročila. Švedski časnikar si močno prizadeva, da bi zadosti podčrtal osebnost junaštva in delo, s katerim je general Messe vodil vojne nastope in si s tem zaslužil visoko odlikovanje, namreč imenovanje za maršala Italije. List objavlja tudi življenjepis novega maršala in brzojavke, ki jih je poslal Messe svoji ženi in svojemu prijatelju dve uri prej, preden se je 1. armada morala vdati. List končuje tako: »Maršal Messe in njegova 1. armada sta morala prestat pravo peklenko preizkušnjo, o junaških dejanjih pa, ki so jih storili italijanski vojaki posamično ali skupno, ni mogoče dvomiti.«

95 sovražnih podmornic potopljenih v Sredozemlju

Rim, 15. maja. AS. V prvih 35 mesecih vojne so italijanske pomorske in letalske sile potopile v Sredozemlju 95 sovražnih podmornic.

Afriške armade so izpolnile svoje naloge

Berlin, 15. maja. Nemška javnost se zanima za morebitni razvoj vojaških dogodkov v Sredozemlju. Ali je pričakovati velikih angloško-ameriških nastopov proti južni Evropi? Na to vprašanje je odgovorila in odgovarja sovražna propaganda vse dni, zatrjujoč, da bi tudi tukaj bil mogoče napad in da je vse pripravljeno za »veliki napad«. Nemški list »Das Reich« je mnenja, da sovražnik navzile zasedi Tunisa zelo dvomi, če je ta uspeh zadosten za »velik udarec« v tem letu ali v bližnji bodočnosti. Dolga in mučna borba v Afriki in težke žrtve dajo Angležem mnogo misliti. Po drugi strani pa razne okoliščine govorijo — kakor piše »Frankfurter Zeitung« — da poskus bo in mora biti izvršen. Sovražnik bi rad uničil Italijo ter druge odseke v južni Evropi. To pa bo le povečalo njegove težave in njegovo potrebo po ladjstvu in vojnem gradivu. Prebroditi bo moral morje, ki je na najožjem mestu sedemkrat širše kakor Doverska ožina in ivergati svojo vojno mornarico, ki jo je doslej previdno čuval in varoval pred nevarnostjo. Pa četudi bi sovražniku izkrcanje na kakem otoku ob obrambnem robu Italije ali tudi na kaki točki dolge italijanske obale uspelo, bi bil nasprotnik izpostavljen tisti usodni grožnji, ki je tako pritisla na italijansko-nemške armade v Afriki: nevarnosti, da bo odrezan od preskrbovalnih zvez. Poleg tega bi naletel na strahotno silo armad, ki ga že pričakujejo in ki bi bile bliskovito na mestu. To

je zelo važno, kajti v bodoče Angležem ne morejo niti začasno zbrati tako velikanske premoči kakor v Afriki: prednost imajo na vsej celini osne sile. S strateškega stališča bi bila prava ofenziva le invazija v Italijo samo. Napad na italijanske otoke bi bil le obramba, poskus zagotoviti si svoboden prehod skozi Sredozemlje. To bi Anglosasi morali najprej izvesti, da bi imeli najkrajšo zvezo z Bližnjim vzhodom. Zato bo ver

Ozimina se je letos dobro obnesla

Ljubljana, v maju.

Ze takoj v začetku letošnje pomladi se je izkazalo, da je ozimina žito v naših krajih prav izvrstno prestalo zimo in da bo letos dobro ter na gosto pognalo. Zima je bila za žito ravno primerna, ni bilo preveč mrzlo ter snega dovolj, tako da žito ni pomrzlo. Tudi sneg je sorazmerno hitro splahnel. Nekatera žita, vsejuna lani v jeseni, so že tedaj močno vzkasila. Zlasti velja to za ječmen. Kmetje so morali ječmen po večini že v jeseni pokositi, seveda le v toliko, da je letos na novo pognal. Podobno sta enako dobro pognali tudi rž in pšenica, vse to žito pa sedaj že nastavlja klasje in sodeč po sedanjih bujni rasti, bo žetev julija meseca prav izdatna. Tudi so pridelovalci zasejali letos mnogo več žita kakor običajno ter preorali marsikateri travnik v njive.

Zanimivo pa je, da v Ljubljanski pokrajini sejejo čim dalje manj ovs. Za človeško prehrano pride oves v poštev le še v najvišjih hribih, za krmo konjem pa se v sedanjih časih pridelovalcem skoraj ne izplača sejati oves. Tako je Ljubljanska pokrajina morala za svoje potrebe zadnji dve leti uvoziti prav znatne količine ovs, medtem ko je v prejšnjem stoletju na primer dežela Kranjska oves celo izvažala. Mesto ovs sade kmetje sedaj rajši krompir, ki daje bolj zanesljiv pridelek in tudi več hrane najbolj revnim kmetjskim družinam.

Nasprotno pa se je tudi letos znatno po-

Ante Gaber — 60 letnik

Ljubljana, 15. maja.

V nedeljo, dne 16. maja slavi svoje šestdesetletno tiskovni referent pri mestni občini Ljubljanski, g. Ante Gaber, znani slovenski časnikar in publicist. Jubilant se je rodil dne 16. maja 1883 v Škofji Loki, v stari premožni mestni družini. Zgodaj je izgubil starše in se je moral kmalu privaditi popolni samostojnosti. Že v mladosti se je pri njem pokazala strast zbiralec in je kmalu začel nabirati podobice, poštne znamke in drugo starino. Kot dijak je že zbiral ribe naših moštov od 18. stoletja do bratov Šubicev in hranila sedaj zbirke Narodni muzej in Narodna galerija.

Ante Gaber je imel vse svoje življenje tesne zveze s slovenskimi slikarji impresionisti ter jim je tovaršil že tedaj, ko so si zbrali njegov rojstni kraj Škofjo Loko za svoj »Barbizon« (Grohar, Jakopič, Stern in njegova gospa slikarica Klein, pa tudi Ločan Birola ter Adolf Appe in Gasperin). Tako je pomagal pri slavni razstavi naših impresionistov pri Miethkeju na Dunaju 1904, kjer je tedaj dopolnjeval svoje umetniško zgodovinske studije. Kakor sploh ta umetniški rod, je tudi on šel v Monako ter se izpolnjeval s potovanji po Italiji, Franciji, Nemčiji in Balkanu. Bil je član umetniškega kluba »Vesnet, celo predsednik »Ladec, ki jo je zastopal na razstavi v Beogradu. Vse te razstave je spremljal s svojim peresom. Gaber se ni nikdar vnel za papirnato učenjastvo, temveč je vse njegovo zbiranje umetnin, znamk, starin itd. imelo živ stik z življenjem. Tako je že uredil znamenito Strahlovo zbirko in Stari Liki in sodeloval s svojim znanjem in prakso pri vseh zgodovinskih razstavah v Ljubljani in drugod. Tako pri razstavi Napoleonove Ilirije, Loškega gospostva v Liki, pri razstavi Tirke, zlasti pa pri Novinarski razstavi v Ljubljani. Tedaj je napisal tudi kratek pregled novinarstva pri nas ter postal za svoje delo pri tej razstavi častni član Novinarskega združenja v Monakovem (1940). Posebno pa je zbiral etnografski material za Narodni muzej v Ljubljani pa tudi Beogradu, kjer je bil pred balkansko vojsko pomočnik kustosa Etnografskega muzeja. Posebno pa je znan kot poznavalec slovenskih znamk, ki jih je natančno opisal ter postal izvedenec za slovenske poštne znamke, za kar ga je imenovala Mednarodna zveza trgovcev z znamkami. Njegov album je eden najpopolnejših v Ljubljani.

Gospod Gaber pa se je vedno uveljavljal v našem javnem življenju kot časnikar. Saj je mnogo let sedel v uredništvih Jutra, Slovenskega naroda in Glasa naroda, kjer se je zavzemal predvsem za umetniška vprašanja, pa tudi komunalna. Tako je l. 1938 postal mestni tiskovni referent, kar je še danes. Kot tak se je posebno zavzemal za Plečnika (Zale) ter tudi započel več karitativnih akcij, ki so vse uspele. Poleg tega se udeležuje tudi kot odbornik Sadržarskega društva ter Fotokluba v Ljubljani, ki je dosegel lepe uspehe v širokem svetu.

Ko tako v polnem zdravju doživlja svojo 60. letnico v družbi svojih otrok in vnukov mu kot svojemu stanovskemu tovarišu čestitamo in želimo še mnogo uspehov na vseh področjih njegovega delovanja!

večala površina zemlje, ki je posejana s prosom. Tudi prosa so včasih naši kraji izvažali v druge pok

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 16. velikega travna: Jan. Nepomuk, mučenec; Ubald, škof; Brandan, opat in ustanovitelj reda.
Ponedeljek, 17. velikega travna: Pashal Bajlonski, spoznavalec; Bruno, škof; Jošt, opat.
Torek, 18. velikega travna: Erik, kralj in mučenec; Aleksandra, devica in mučenica; Venancij, mučenec.

Zgodovinski paberki

16. velikega travna:
I. 1703. je car Peter Veliki položil temeljni kamen nove ruske prestolnice Petrograda —
I. 1841. se je rodil v Dobju pri Poljanah slikar in ribar Ivan Trankl. Ljudsko šolo je obiskoval v Cerkljah pri Kranju, gimnazijo v Ljubljani. Poloval je po maturi po Avstriji in Nemčiji ter vstopil na dunajsko akademijo. L. 1863. se je preselil v Benetke. 1873. leta je potoval po nalogu ruske knežjeve Saše Zokovske na Kitajsko. Po vrnitvi v domovino se je naselil v Ljubljani, kjer je poučeval risanje na učiteljski in gimnazijski. L. 1908. je stopil v pokoj. V gimnazijskih letih ga je učil akvareliranja sobni slikar Poljak, pozneje sta ga poučevala Jožef Kogovšek in Kurz von Goldstein. Na dunajski akademiji je bil Wursingerjev učenec, v Benetkah se je na podlagi študija renesančnih mojstrov mnogo ukvarjal s tehničnimi problemi slikarstva. Slikal je nabožne slike, portrete in krajine kot zmeren realist, ki se je okoristil s pridobitvami impresionizma. Velike zaslugе si je pridobil Trankl tudi z delom za povzduge ribogojstva na Slovenskem. Kot ribar je bil mednarodno znan in priznan. Leta 1902. je bil član častnega komiteja mednarodne ribarske razstave na Dunaju.

Novi grobovi

† V Metliki je umrl gospod Frane Weiss, posesnik. Pokopali so ga v soboto, 8. maja.

Osebnosti

— Poročila sta se v soboto pri Sv. Jakobu g. Kozin Lojze, drž. uradnik, in gđ. Jaklji Fani, trgovka. Želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

SPREJMEMO

raznašalce za časopise!

Uprava »Slovenec« in »Slov. dom«
Kopitarjeva ulica 6.

— Prihodno nedeljo na Rakovnik! Obhajalo se bo slovesno praznovanje Marije Pomočnice kristjanov. Svete maše od 6 do 11. Ob 6, 8, 9, 10 s pridigo. Ob 10 slovesna sv. maša. Popoldne ob pol 4 govor, nato procesija s kipom Marije Pomočnice. Namen pobožnosti bo: prošnja za dober uspeh posvetitve brezmadežnemu Srcu Marijinemu, za mir in blagoslov narodu. Čim več jih bo prosilo, tem več se bo doseglo. Zato vabljeni v kar največje število!

— Posvetitev duhovnikov v opatiji Stični. V torek, 11. maja so se posvetili brezmadežnemu Srcu Marijinemu v Stični bivačiji duhovniki ljubljanske in lavantinske škofije, 32 po številu. Slovesnost se je vršila v krasni opatovski kapeli. Svečanost je opravil gospod stolni prošt lavantinski, prelat dr. Maks Vraber, ob navzočnosti g. opata dr. Avgušlina Kostelca, g. vseeu. profesorja in častnega kanonika A. Snoja in g. stolnega kanonika Ant. Vovka ob asistenci msgr. dekanov Ks. Meška in Alf. Požarja. Molitve, ki jih je opravil g. prelat, so globoko odjeknile v srcih vseh duhovnikov, ki tako živo čutili, kako so Marijinega varstva potrebni. Naj bi nas vse sklonila Marija v svoje brezmadežno Sree, nas varovala z mogočnim roko, nam pomagala z milostno materino ljubeznijo!

— Nov ponatis knjižice »Marijino Sree« je izšel. Knjižico naročite na Rakovniku. Toplo priporočamo to delo župnika Janeza Filipiča »Marijino Sree«, ki lepo razlaga razvoj češkega Marijinega Sree pri nas in v svetu. — Slike Sree Marijinega, ki jih bodo rabile družine za posvetitve brezmadežnemu Srcu Marijinemu, dobite v trgovini Sfiligov, Františkanska ul. 1, Ljubljana. — Slike presvetege Sree Jezusovega za posvetitev družin dobite pri odboru petih prvih sobot, Pred škofijo 1/1, Ljubljana, ali pa na škofijskem ordinariatu v Ljubljani.

— Za dobro pripravo na posvetitev bo zelo dobro služila dr. Zamjenova knjiga »Fatima« v III. izdaji z mnogimi slikami. Naročite jo čimprej v Mladinski zalozbi, Stari trg 30.

— Neljuba tiskovna pomota. V članku »Se o Umetniškem zborniku« je bila zagrešena tiskovna pomota, ki lahko zelo kvari ves smisel. V drugi koloni beri zato pravilno: Uredništvo je zbralo čim več premišljenih odbranih primerov upodabljanja umetnosti — dokajšnje število klisur (cirka 130 črtnih in barvnih) in ne 13, kakor je bilo napačno natisnjeno, je bilo izdelanih nalašč, itd. ...

— Opozorilo. Specialna del

Sezona kopanja se je začela

Pred tremi tedni so se že pojavili na Ljubljani letošnji prvi kopali. Bili pa so svede precej redki in osamljeni ter so imeli sprito zgodnjega časa in mrzle vode tudi nemalo obdobjev. Zdaj so deževni svetniki že za nami. Vrtarji so se odahnil, ker jim je pomlad prizanesla a pozno slano ali s ponovnim deževjem, ki ga je bilo že nedavno preveč. Vreme se je spet zvedrilo; zadnja dva dni je že bilo tako toplo in vroče, da so na Iliriji po hiteli z deli na kopališču in danes so prvič odprli prikopno športno napravo ob Velesejmu.

Dan, ko odprejo vrata kopališča na Iliriji, pomeni v Ljubljani uradno otvoritev kopalne sezone. Ko smo se danes dopoldne ogledali na kopališču, smo se prepričali, da je že vse pripravljeno. Na desni pred vhodom je bilo zapisano, da imata zrak in voda isto toploto — po 18 stopinj. Blagajna je bila odprta, ključarji so čakali pri vstopu v kabine, zunaj pa se je svetlikala vabljiva zelenkasta voda. Na prostoru okrog plavalnega bazena je bilo samo nekaj kopalcev, večinoma mladih. Radovedno so tipali vodo, ta ali oni je zagazil do kolen, samo enega smo videli, da se je spustil ter rezal mirno površino vode. Telesa kopalcev so bila še bledikasta. Zdaj bodo prihajali nekateri vsak dan, nekateri samo opoldne med uradnimi urami, oni pa, ki so oddaljenejši ali preveč zaposleni, pa se bodo prihajali hladiti samo ob nedeljah.

Uprava Ilirije pričakuje obilen obisk in je zaradi tega vpeljala vetopnice, ki bodo veljale samo za dopoldne ali popoldne. Brž ko bodo nastopili dnevi prave poletne vročine, se bodo ljudje z veseljem podajali proti kopališču, kjer se bodo gnetli za vetopnice. Navada kopanja se je v zadnjih desetih letih močno razmahnila. Zelo različni so nagibi, ki vabijo meščane v kopališča in na obrežja vod. Vsakomur se zdi prijetno odločiti prepoteno obleko ter se osvoboditi v hladni vodi. Največji del kopalcev obiskuje kopališče zaradi tega, ker najde tam družbo in možnost plavanja. Nekaterim gre tudi za telesno utrjevanje, ne manjka pa tudi ljubiteljev plavalnega športa. Ti se urijo v crawlu, v potapljanju ali skakanju v vodo.

Med rednimi kopali vidite tudi mlade matere, ki vodijo svoje malčke namesto v tivolski vrt na Ilirijo ali na mestno kopališče. To so zlasti družine, ki so navezane na stanovanje v hišah brez

domašnih vrtov. Dandanašnjim staršem ni neznano, da pomeni sončenje utrjevanje kože in da je v plavanju dragoceno sredstvo krepitev. Drobni bo prihajal na Ilirijo z žogami in kangelci ter se bo igral v malem brodiču podobno kakor v mestnem vrtu s kupom peska. Ko bo prišel čas počitnic, bodo začeli na Iliriji z obdobjem plavalno šola. Spet bodo navalili otroci ljudskih šol proti plavalnemu bazenu, požrtvovalni ilirijanski vaditelji pa jih bodo učili brodanja z nogami, iger v vodi, gimnastike in pravega crawl.

Najbolj udomačeni so na kopališčih tekmovalci. Nekateri hodijo na Ilirijo že od onega dne, ko so jo otvorili in jih miadina niti ne pozna več kot take. Le-ti so popolnoma na svoj način navezani na prostore pod skakalnim stolpom, na startne kamne ob plavalnem bazenu in na prostor, kjer so nekdanji postavljali tribune. Koliko energije so vložili v mladih letih v urjenje, ko jih je ta ali oni trener spremljal ob bazenu, motril slog plavanja, trebil napake, bodril in nalagal težke naloge! Koliko veselja je bilo na tekmah, popoldanskim in nočnim, ko se je vršila v zelenkasti vodi bitka za čast, za prestiž in za drobne sekunde! Marsikdo od starših bi se lahko pohvalil, da je odplaval na Ilirijo že na desetino kilometrov, če bi jih seštel.

Zasebnih kopališč je v Ljubljani le malo. Pri starih, premožnih hišah nimajo prostora, da bi si postavili domači bazenček na vrtu, marsikdo pa si bi kaj takega rad privoščil, vendar mu primanjkuje sredstev. Več kot 99 odstotkov Ljubljancev je navezanih na kopanje v javnih kopališčih ali na obrežju rek in potokov. Ko bo izgotovljeno kopališče v Kozeljci, se bo razvil plavalni šport tudi v Trnovem, Krakovem in na Viču, mestna občina pa bo morala nekdo, ko bodo razmere ugodnejše, pomisliti še na možnosti ljudskega kopanja v drugih delih mesta. Kopanje namreč ne pomeni samo razvedrila, temveč je zelo zdrava kulturna navada, dragocena za napredek ljudskega zdravja.

širite najboljši slovenski list »Slovenec«!

Križanka št. 87

S.S. VAN DINE: 70

Umorjeni Kanarček

Vance je govoril s tako odločnostjo, ki ne dovoljuje nikakega ugovora in je z njo naredil precejšen vtis tudi na Markhama.

»Povej mi, kako si prišel do tega fantastičnega zaključka?«

Vance je odvrnil cigareto in prekrizal roke na mizi.

»Začnimo z mojo četvorko: Mannix, Cleaver, Lindquist in Spotswoode. Ko sem spoznal, da je bil umor pripravljen z vso skrbnostjo samo z namenom, da spravi deklo s sveta, je zame bilo jasno, da je to storil nekdo, ki ga je plesalka ujela v svoje mreže in ni našel več nobenega izhoda. Samo ti štirje so bili v takem položaju. Če bi bil še kdo, bi brez dvoma zvedeli zanj. Eden izmed teh štirih je torej bil zločinec. Lindquista smo morali izločiti v trenutku, ko smo zvedeli, da je ležal brez moči v bolnišnici, ko se je zgodil drugi zločin, umor gizdalinskega Skeela. Nikakega dvoma ni, da je oba zločina zagrešila ista oseba...«

»Toda Spotswoode ima prav tako dober alibi za tisti večer, ko je bila umorjena plesalka. Zakaj ne izključi njega namesto doktorja?«

»Zal mi je, a nikakor ne morem biti tvojega mnenja. Če kdo leži v postelji v neki znani hiši, obdan od nepristranskih in zanesljivih prič že pred dogodkom in še medtem ko se je zločin iz-

vršil, je to popolnoma nekaj drugega, kakor pa, če je kdo bil na kraju zločina nekaj trenutkov, preden je bil umor izvršen, nato pa kakih petnajst minut sam v avtomobilu takoj po zločinu. Kolikor nam je znano, ni nihče več videl dekleta živega potem ko je Spotswoode odšel.«

»Toda dokaz, da je bila živa in je z njim še govorila, je neizpodbiten!«

»Res je to. Priznam, da mrtvo deklo ne more kričati in ne govoriti s svojim morilecem.«

»Vem, kaj misliš,« je sarkastično dejal Markham, »domnevaš, da je govoril Skeel s potvorjenim glasom...«

»Nikakor ne! Skeel nikakor ni želel, da bi kdo vedel, da je bil v stanovanju. Čemu neki bi bil naredil tako neumnost? To nikakor ni prava razlaga. Ko se nam bo posrečilo najti to razlago, bomo uvideli, da je vsa stvar bila zelo lahka in preprosta.«

»To pa je res vzpodbudno,« je z nasmehom dejal Markham. »A pojasni mi še tvoje razloge, zaradi katerih smatraš, da je Spotswoode morilec.«

»Trije iz moje četvorko so bili torej osumljeni umora,« je povzel Vance. »Zato sem te poslal, da pripraviš skupen sestanek, da jih proučim s psihološkega vidika. Čeprav bi mogel iz nekaterih dejstev sklepati, da je zločinec Spotswoode, moram priznati, da sem domneval, da je morilec Cleaver ali pa Mannix. Iz njihovih lastnih izpovedi bi se namreč dalo sklepati, da je mogel eden izmed njih izvršiti zločin, saj so se vse okoliščine skladale s tako razlago. Ko je torej včeraj Mannix odhlonil igro, sem najprej preizkušal Cleaverja. Namignil sem Allenu in ta se je takoj spravil na svoj posel...«

Umolknil je in pogledal prijatelja.

»Se morda spominjaš okoliščin? Na mizi je bila visoka vsota. Allen je Cleaverju dal tri visoke karte iste barve, meni pa tri kralje. Vsi ostali so dobili tako slabe karte, da so se morali umakniti. Začel sem jaz in Cleaver je igral. Ko sem zahteval karto, mi je Allen dal še enega kralja. Cleaverju pa je dal karto, ki jo je ta potreboval, da je dopolnil svojo kraljevo lestev. Dvakrat sem dal na krožnik manjšo vsoto. Vsakokrat je Cleaver dvignil. Nato sem šel pogledat in seveda je Cleaver dobil. Saj je bilo tudi gotovo, da bo dobil. Stavlil je bil sam sebe. Ker sem začel jaz in sem vzel dve karti, bi bil mogel dobiti največ poker. Ker pa je Cleaver imel kraljevo lestev, je že vnaprej vedel, da bo zmagal. Takoj sem spoznal, da on ni tisti, ki ga iščem.«

»Kako neki si mogel priti do tega sklepa?«

»Igralec, ki stavi le, če je zmage gotov, nikakor nima popolnega zaupanja v samega sebe, kar je značilno za pravega igralca. Tak človek se nikdar ne bo izpostavljaval nevarnosti, ker nekako nagnosko išče načinov, kako bi sam sebe spravil na varno in na boljši položaj. Ni torej pravi igralec. Človek pa, ki je umoril gospodično Odell, je prvovrsten igralec, ki stavi vse na eno točko; to pa Cleaver nikakor ni, zato ne pride več v poštev.«

Markham je zdaj poslušal zelo pozorno.